

Giny's gewoonten

Het begon als hobby. Begin 2013 opende Giny de Jong een kleine hobbykwekerij in het Overijsselse Aadorp. Inmiddels gaat het er professioneel aan toe. Dit jaar verhuisde ze in hetzelfde dorp naar een grotere locatie. Een voormalige boerderij met 5.500 vierkante meter grond. Hier vind je een bijzonder sortiment vaste planten en een grote collectie *Dierama*. In deze nieuwe serie deelt ze haar ervaringen en praktische tips. Ze trapt af met winterzaaien.

Tekst en beeld Giny de Jong

Bijna iedereen die dit blad leest heeft weleens een poging gedaan om eenjarigen te zaaien. Van juffertje-in-het-groen tot cosmea, van goudsbloemen tot zinnia's. Vaak met wisselend succes. Ik spreek regelmatig mensen die verzuchten dat het bij hen altijd verkeerd gaat. Ik zeg dan altijd: probeer eens vaste planten te zaaien. Eigenlijk gaat dit makkelijker dan het binnen voorzaaien van eenjarigen. Vaste planten zaai je vóór de winter en je zaait ze buiten: winterzaaien. Vaste planten bloeien in het voorjaar, de zomer of het najaar. De plant loopt uit, bloeit, wordt bevrucht door bijen, hommels en andere insecten of door de wind, vormt zaad en gaat dan in winterrust. Normaal valt het zaad dan op de grond, er waait zand of blad overheen en in het voorjaar ontkiemen de zaden die op een gunstige plek zijn gevallen. Toch zul je in de meeste tuinen niet veel zaailingen aantreffen: de tuin is te vol, het blad wordt weggehaald of er wordt geschoffeld. Bij het winterzaaien bootsen we de natuur na en maken we de omstandigheden zo ideaal mogelijk om meer kans op succes te hebben. Hoe gaat het in zijn werk? Begin met het oogsten van de zaden. Wacht tot de uitgebloeide bloemknoppen verdroogd zijn en de zaden rammelen. Neem dan een bakje of papieren zakje en schud de zaden erin. Zorg dat ze helemaal droog zijn voordat je ze in een papieren envelop doet. Schrijf de naam van de plant op de envelop. Let hierbij wel op het volgende: niet alle planten komen soortecht terug uit zaad. Dat kan het geval zijn als het om een kruising gaat, dat wil zeggen een plant die is ontstaan uit verschillende ouders. Het laatste deel van de naam van de plant staat dan tussen aanhalingstekens, bijvoorbeeld *Helenium* 'Moerheim Beauty'. In dat geval heb je grote kans dat de planten die voortkomen uit de zaden anders zijn dan de moederplant. Maar dat kunnen ook hele mooie exemplaren zijn! En natuurlijk kun je ook altijd zaden kopen.

• Het zaaien doe je in oktober, dat is de beste maand. Het is nog een beetje warm, soms wat vochtig. Bij sommige zaden is de zaadhuid erg hard en is een langdurige afwisseling van warmte, vocht en kou noodzakelijk om deze huid te doorbreken.

• Neem verse zaden! De kans op succes is daarmee het grootst. En het is nogal frustrerend als je een hele winter hebt gewacht en er ontkiemt niets.

• Ik gebruik altijd terracotta potten. Die zijn poreus en laten vocht door, zowel van buiten naar binnen als vice versa. Vul de potten met zaai- en stekgrond. Deze grond is

goed doorlatend en bevat geen voeding. Dat is ook niet nodig, de zaden bevatten in het begin nog voldoende voeding voor het kiemplantje.

• De grond moet tot ongeveer een centimeter onder de rand van de pot komen en licht worden aangedrukt. Zaai de zaden. Zaai dun, anders krijg je enorm veel zaailingen. Maar misschien wil je dat ook wel. Ik heb vorig jaar *Dictamnus albus* (vuurwerkplant) gezaaid. Dat zou een moeilijke plant zijn die lastig te zaaien is en ik had veel zaden, dus ik heb alles wat ik had gezaaid. In het voorjaar zijn de bakjes bijna ontploft! Ik heb nu vier potten waarvan de zaden vrijwel allemaal ontkiemd zijn ... Geeft niets, het zijn prachtige planten.

• Dek de zaden af met een laagje fijn grit. Niet te dik, maar voldoende om de hele bovenkant te bedekken. Het grit zorgt ervoor dat de toplaag niet te veel uitdroogt, dat de zaden niet wegwaaien of wegspoelen, en het voorkomt dat vogels of muizen direct zien dat er wat te halen valt.

• Label de pot. Ik doe het altijd dubbelop. Ik steek er een watervaste dunne stift de naam van de plant, een schatting van de hoeveelheid gezaaide zaden en de datum van zaaien zet. Vervolgens schrijf ik met een watervaste stift een nummer op de rand van het potje en noteer ik in een schrift welke plant bij dat nummer hoort. Vogels zijn namelijk gek op labeltjes.

• Graaf dan de pot in, buiten in de tuin, tot een centimeter onder de rand. Eerder zette ik de potten altijd in de koude bak, maar nu staan ze in een randje grond langs de schuur. Er moet wel zon komen, maar het liefst niet de hele dag.

• Geef water met een gieter met broes. Daarna mag de natuur haar werk doen. Regen en wind, kou en droogte, alles gaat er een winter lang overheen. En dan, in het voorjaar, als de zon het potje beschijnt en het opeens een paar uur warm is, kan het zijn dat enkele dagen later heel veel zaden in een keer ontkiemen. Je hoeft niet bang te zijn dat ze last hebben van vorst die later nog komt, deze plantjes kunnen best veel hebben.

• Laat de zaailingen wat groter worden tot ze minimaal vier blaadjes hebben en goed hanteerbaar zijn. Verspeen ze dan in een zaaitray of in niet al te grote potjes. Hierin komt potgrond waarin wél voeding zit, want dat hebben de plantjes nu nodig. Na een week of zes tot acht, als het potje goed doorworteld is, kun je de planten in de vollegrond zetten. Dit eerste groeiseizoen moeten ze zo groot en sterk worden dat ze daarna de winter in de vollegrond kunnen overleven. Het duurt bij de meeste vaste planten minimaal een jaar voordat ze gaan bloeien. ►

THALICTRUM ZAAIEN

Vaste planten die je prima op de hiervoor beschreven manier kunt zaaien zijn thalictrums. Een van mijn favorieten is *Thalictrum lucidum* (150 cm), met zachtgele, hoge bloem- pluimen, elegant blad en een lange bloei. Ook de lila *Thalictrum aquilegifolium* (80 cm), die in mei al bloeit, kun je prima zelf zaaien en hetzelfde geldt voor *Thalictrum rochebrunianum* (lila, 220 cm) en *Thalictrum delavayi* 'Album' (wit, 150 cm). Wil je zaad bestellen van een of meer van deze thalictrums? Ga dan naar [www.groei.nl/zaad- bestellen](http://www.groei.nl/zaad-bestellen). Ook soorten uit eerdere nummers (onder andere *Verbascum*) zijn nog te bestellen. *

Thalictrum aquilegifolium.

Thalictrum rochebrunianum.

Thalictrum lucidum.

Thalictrum delavayi 'Album'.